

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De specialibus mediis pro mortificatione proprij amoris. Cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

charitas, generati. Nam sicut charitas erga Deum, iteratis amoris actibus & assidua oratione gignitur: ita odium tui, odij actionibus (id est, assiduis abnegationibus & oratione) procreatur. Quod manifestè testatus est Augustinus, dicens: Prima hominis perditio fuit amor sui. Si enim se non amaret, & Deum sibi praponeret, Deo esse semper subditus vellet. Non autem converteretur ad negligendam voluntatem illius, & faciendam voluntatem suam. Hoc est enim amare se, facere voluntatem suam. Prapone his voluntatem Dei, prapone melioris voluntatem, disce amare te, non amando te. Sic ille. Sape itaque teipsum abnega, in omnibus (quoad fieri possit) te mortifica, tuae voluntati contradicito. Idque non tam ob tuum profectum facias, quam vt Deo obsequium praestes, & eius voluntatem perficias. Ora etiam instanter (quod iam diximus) vt tibi hic sanctus affectus concedatur, quia verè donum est Dei, quod homo sine ope caelesti, non solum non habet, sed nec possibile esse cognoscit. Si autem ita fueris teipsum ac prauos cordis affectus detestatus, absque vllò peccato aut perfectionis defectu diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Nam verè Dominus ipse proximus tuus est, qui tibi & Deus & pater est. Et omnes homines proximi sunt, quos tibi Deus naturà coniunxit. Amor verò proprius inimicus est tibi, qui bona caelestia à te surripuit, & tot damna, id est, tot peccata, in tuum caput sine cessatione congescit. Iam igitur Deum tuum & vniuersos homines dilige, hunc verò amorem odio habe, qui tantorum malorum initium existit. Sicque prapceptum implebis, quod Dominus in hoc sensu nunquam auxit, nec aliqua adiectione correxit. Occiditque Amalec, & delebit nomen eius sub caelo, quia hunc principem hancve originem peccatorum interimes, ne ipsa te interimat, & à vera vita deiciat.

De specialibus medijs pro mortificatione proprii amoris.

CAPIT. VI.

SPECIALIA documenta pro obtinenda amoris proprii victoria generalia sunt, quae vniuersis eius malis repugnant, sed sunt alia magis specialia, actibus huius amoris opposita, quae etiam opere tenenda sunt, vt crudelis sanctae perfectionis hostis intereat. Haec autem breuiter percurramus, vt arma accommodata ad resistendum multiplicibus eius incurtibus habeamus.

Contemne igitur teipsum, o homo, & vt ex corde contempnas, saepe teipsum inspice, & quis ac qualis sis, penitus agnosce. Minime dico nunc, vt scias te hominem esse, id est, calamitatum, & vilium, & caecitatum abyssum, (id namque non diffiteris,) sed dico vt scias te non esse hominem singularem, alius scientià, aut virtute, aut alio dono praelatum, sed vnum esse ex multis millibus, quos Deus quotidie & natura progignit. Tibi dicunt reliqui homines, & merito, quod Iob effatus est: Secundum scientiam vestram & ego noui, nec inferior vestri sum: quia te vera, quae tu cognoscis, comprehendunt, quae conaris, possunt, & quod pertingere cupis, accedunt. Sol illis oritur, sicut & tibi, & Deus, qui omnium est Dominus, non solum tibi, sed reliquis quoque dona concedit, & ita te condicione similibus colligauit, vt

A paucis praponeret, & infinitis pene supponeret. Id itaque de te sentias, id de te praesumas, quod infimum animalculum, inter innumera alia paria & maiora creatum, par est de seipso sentire. Id sanè proprio amori repugnare non obscure docuit Augustinus, qui amatorem sui in filio prodigo reuertente ad patrem intelligens, ait: Si ergo exierat à se, & à quo exierat redeundo ad se, vt eam ad patrem, neget se. Quid est, neget se? Non praesumat de se, sentiat se hominem, & respiciat dictum propheticum: Maledictus omnis, qui spem suam ponit in homine. Subducatur se sibi, sed non deorsum versus. Subducatur se sibi, vt hereat Deo. Quicquid boni habet, illi tribuat, à quo factus est: quicquid mali habet, ipse sibi fecit. Hæc ille. Maximi momenti est ista modesta aestimatio sui, qua quis non excelsa de se sapiat, ne amore sibi ipsi immoderatis inhareat. Quam quia non habes, dum te singularem putas, latentem quadam cogitatione te aliis praponis, & singulari amore dignum ducis. Ac proinde necesse est, radicem tollas, vt tami huius arboris, id est, actiones huius amoris arefiant.

B Ne velis singulariter ab hominibus amari, aut timeri, nec laude ac reuerentia affici. Si enim ad summum es vnus ex aliis, non verò super alios, non est cur illis amore, vel laude, vel quoniam alio affectu apud alios emineas. Immo id ob amorem Dei cupias, vt homines te non diligant, te aspernentur, & nulla laude dignum fateantur. Si quando de seipso loquaris, te, & tua quantum veritas patietur, verbis extenua: & melius est (nisi causa specialis adit) nihil de seipso loqui, nisi quod possit te ad tui deiectionem & ad humilitatem adiuuare. At si necessitas instet laudandi, aut excusandi teipsum, quæ profectò instat, cum id vel gloria Dei, vel proximorum magna edificatio, vel muneris demandati executio, vel scandali vitatio postulet, tunc non sine directione intentionis ad Deum, nec sine modestia te lauda aut excusa, vt propria laus ac propria defensio non tui amorem augeat, sed praesenti necessitati subseruiat. Sic se laudauit Paulus, cum opus fuit: & donis Dei, ne illum extollerent, suam eadem serie verborum infirmitatem commiscuit. Quin & laudationem suam illa correctione concludit: Factus sum insipiens, vos me cogistis. Hæc laudes ex necessitate & recta intentione aut susceptæ aut admittæ culpa vacant, nullamque Deo, sicut laudes superborum, iniuriam irrogant. Sicut enim gratis culpa est, ita quæ Gregorius, sibi hoc hominem arrogare, quod non est: sic plerumque culpa nulla est: humiliter bonum dicat, quod est. Vnde saepe contingit, vt iusti, & iniusti habeant verba similia, sed tamen cor longè dissimile, & ex quibus dictis Dominus ab iniustis offenditur, in eisdem quoque à iustis placatur. Id statim in Pharisæi & Ezechiae verbis ostendit, quorum iste, quia ex humilitate se laudauit, vt misericordiam acciperet, placuit, & ille quia se ex superbia prædicauit, & adde displicuit. Sed eam necessitate compulsius te laudaueris, aut laudes tuas ab alio prolaras sustinueris, postea ad cor rediens, teipsum vehementer arguet, reprehende, atque vituperat, vt sequens vituperatio sit præcedentis laudis medicina, quæ laus hæc ex necessitate suscepta, quasi venus pestilens laedit, & caput propria aestimationis ac proprii amoris extollit.

C Contemptum apud homines & confusionem non timeas, & quæ ad hunc timorem repellendum valent, attentè consideres. Haec autem non pauca esse possunt, nec leuis momenti: dum verò alia menti non occurrunt, tria ista cogita. Vnum est, te ob pusilla

D

E

Aug. ser. 47. de diuersis c. 2.

Matth. 5.

Aug. ser. 47. de sanct. c. 2.

Jerem. 17. 5.

2. Cor. 11. 11.

Greg. 12. mor. c. 11.

Luce 18. 1/aiia 38.

peccata,

Psal. 61.
10.

Iob 31. 6.

Iob. 27. 5.

Hebr. 12.
2.

Leuit. 23.
18.

Greg. 1. p.
Pastor. c.
11.

peccata, & ob presentem ignauiam dignum esse magno contemptu, quem paruula confusione apud homines sustentata redimes. Alterum est, homines saepe falli, de quibus dicitur: Veruntamen vani filij hominum, mendaces filij hominum in stateris:] quid autem refert, iudicio ignorantium non probari, & statera dolosa minus habentem inueniri, dummodo iudicio Domini proberis, & eius statera integer inueniaris? Hanc stateram suspiciebat Iob, dicebat enim: Appendat me in statera iusta, & sciat Deus simplicitatem meam;] fallaces vero hominum stateras penitus aspernabatur, ad quos ita loquutus est: Abiit a me, vt vos iustos esse iudicem: donec deficiam, non recedam ab innocentia mea.] Tertium est, Saluatorem nostrum crucis sustinuisse patibulum, multis ac magnis ignominis circumseptum: de quo Paulus: [Sustinuit crucem confusione contempta,] cuius certe membrum non apparet, qui ignominiam vsque adeo timet, & minimè contemptum contemnit.

Omni erubescientiam abiice, quæ ex defectibus naturalibus manar, & te luscum, balbum, aut deformem, ad diuina obsequia siue negotia tractanda cum debita libertate compelle. Defectum habentes in corpore, propter decentiam & propter significationem ab altari Domini repellentur, sed non prohibebantur ab exercitatione virtutis. Non est cur tu, defectum corporis inculpabiliter patiens, præ inepto pudore ab actionibus virtutis abstineas. At defectum habens (inquis) corporalem, ad Domini altare confendo, & hierarchica ministeria tracto, nec valeo eo decore ac splendore, atque alij, meo muneri satisfacere. Sed rogo à te, apud quos splendorem exquiris? An apud homines? Sed hoc est hominum gloriam querere, hominibus placere velle, & proprium amorem virtutis etiam actibus impinguare. An apud Deum? At apud illum nitet virtus, splendet animi puritas, nec est contemptibilis aut ridicula corporis imbecillitas. Audis in Leuitico Dominum præcipientem: Homo, qui habuerit maculam, non offeret panes Deo suo, nec accedet ad ministerium eius: si cæcus fuerit, si claudus, si paruus vel grandi vel torto naso, si fracto pede, si manu: si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si iugem scabiem, si imperiginem in corpore, vel hermosus. Sed audi etiam Gregorium exponentem quid ista significant: Cæcus quippe est, qui supernæ contemplationis lumen ignorat, qui presentis vitæ tenebris pressus, dum venturam lucem nequaquam diligendo conspiciat, quò gressus operis potrigat, nescit. Claudus est, qui, quò pergere debeat, aspiciat, sed per infirmitatem mentis, vitæ viam perfectæ non valet tenere, quam videt. Ille est paruus, vel grandi, vel torto naso, qui aut mensuram discretionis non tenet, aut immoderata discretionem, quæ eo ipso, quòd immoderata est, in imprudentiam vergit, rectitudinis mensuram confundit. Ille est fractus pede vel manu, qui in via Dei ultra non pergit, & virtutum actibus non insistit. Gibbus est, qui terrenis desideriis ad ima deprimitur: Lippus, cuius ad videnda cælestia animus obscuratur. Albuginem habet, qui veritatem agnoscens, arrogantia tumore distenditur: iugem scabiem, cui carnis ardor dominatur: imperiginem, qui possidendi cura mordetur: ponderosus est, qui prauis cogitationibus, quasi in multa discerpitur. Hæc, frater, si habes, tibi pudorem iniiciant, qui salutatis est, & ad vitiorum emendationem prouocat. At defectibus naturalibus affectus, Deo seruire non erubescas, si Ecclesia te ab altari non arceat, sed vt filium mater benigna sustineat.

A Non abscondas defectus vel culpas tuas, immò interdum ex consensu spiritualis patris coram aliis fratribus reuelato, si ex illis nullum scandalum generatur, nec minor ædificatio dānūmve tibi vel illis, qui audiunt, obtenditur. Id viros sanctos fecisse legimus, non tantum in suæ conuersionis exordio, sed etiam post multam virtutem adeptam: id etiam spirituales viros multis sanctis laboribus exornatos, & venerabili canitie conspicuos, non sine magna ædificatione nostra egisse conspeximus. Augustinus certe in libris confessionum, ad humilitatis augmentum & proprii amoris decrementum, ineptias iuuentutis suæ litteris consignauit. Quem ex parte imitantur, qui licet non scripto, verbo tamen coram fratribus negligentiosas suas pandunt, & ignorantias ac defectus, nullum scandalum afferentes, aperiant. In quibus exercitatio hæc sicut humilitatem affert, ita proprium amorem obtundit. Nam sicut hic culpas & defectus excusat, ita odium sanctum quatit pia humilitas, qua quis seipsum accusat. Quam autem habeat utilitatem ista culparum detectio, Bernardus optimo simili patefecit. Propterea dico vobis, charissimi, vitæ est abscondere magis, quam ostentare, si quid habemus boni: sicut & mendici, cum elemosynam petunt, non pretiosas vestes ostendunt, sed seminuda membra aut vlcera, si habuerint, vt citius ad misericordiam videntis animus inclinaret.] Sic ille. Et ita profectò est, quòd dum vlcera defectuum nostrorum fratribus aperimus, largam benedictionem à Domino comparamus.

C Ne te placendi hominibus cura sollicitet, aut anxietas displicendi molestat. Seruus enim in obsequiis dominum suum respicit, illi tantum placere cupit, illi molestiam afferre metuit. Et tu seruus Dei es, non hominum, quare eorum gratiam aucupare, & auersionem amouere curabis, ac si ab eis præmium expectares, eisque, mancipiij more, seruires? Insuper, inquit Bernardus, tu, qui merces congregas in saccum pertusum: qui thesaurum tuum alieno in ore constituis: ignoras quòd aca ista non clauduntur, nec seras habet? Quanto melius sapiunt, qui thesaurum suum ipsi sibi seruant, aliis non committunt? Verum nunquid semper seruiant? Nunquid semper abscondent? Veniet, cum manifesta erunt abscondita cordis, quæ verò non fuerint ostentata, non comparebunt.] Hæc ille. Dum ergo te ipsum insipienter amas, & hominibus placere gestis, aut displicere formidas, te verissimo odio, illòque satis noxio prosequeris, quia labores tuos tibi surripis, & inani gloriæ vorandos committis. Satius ergo est, hominum opiniones pro nihilo ducere, & Dei solius beneplacitum querere.

E Corpori tuo perpetuum bellum indicito, sensus omnes, non tantum ab illicitis, verum & à licitis comprime, delicias ac voluptates nega, & carnem assidua & prudenti afflictatione castiga. Quòd sanè non putabis difficile, nec durum aut importabile iudicabis, si corpus tuum, hostem tuum esse, quòd mortem animæ machinatur, attentè consideres. Quid namque sunt impuri motus eius, quid clamores eius, illicita aut superflua poscentes, nisi immanes ictus, quibus vult mentem peccati gladio necare? Hanc in corde cogitationem fouebat Macharius Abbas, qui cum sporta arenis plena onustus incederet, & à quodam interrogaretur, quare ita seipsum oneraret, vexo vexantem me, id est, carnem quam gestabat, clara voce respondit: Eandem Dorotheus Abbas sanctissimus versabat in pectore, qui, vt narrat Sozomenus, durissimam vitam aggressus, & irridem rogatus ab alio, cur corpus ita conficeret, hoc

August.

Bern. ser.
4. de Ad.
uentu.

Bern. ser.
4. de ad.
uentu.

Suuius in
Inquar.

Sozome.
lib. 8. hist.
c. 29.

Hieron. in
vita eius.

responsum protulit: Quia illud me conficit. Eadem tandem regebat Beatus Hilarius Abbas, qui, referente Hieronymo, corpori suo recalcitranti & deliciis meditati, dicebat: Ego a seille faciam, vt non calcitres: nec te hordeo alam, sed paleis. Fame te conficiam, & sicut graui onerabo pondere, per astus indagabo, & frigora, vt cibum potius quam lasciuiam cogites.] Corpus igitur, hostis cogitandus est, à quo debemus prudenter cauere, eiusque motibus effranatis, afflictionibus & laboribus, obstare. Quòd si putamus, hostem hunc atque inimicum esse cum reliquis inimicis diligendum, sciamus illum verè corpus suum diligere secundum Deum, qui ei illicita negat, & ne in prohibita desinat, aliorum quoque concessorum priuatione castigat. Si enim pater diligit filium, dum eum ob iniquè facta reprehendit, & punit, vt, quæ in futurum esse possent, mala vitet, & præterita luat, quis non videat corpus ab homine diligi, dum illud per mortificationem à malis auocat, & ad virtutis opera sectanda atque amplectenda reuocat? Corpus itaque, vt equum indomitum, rege, & vt belluam, sua tantum commoda respicientem, mortificatione comprimito, vt proprio amore circa corpus abnegato, facile sit ad maiora bella progredi, & illum in magis arduis ac difficilibus vincere.

Bona temporalia affectu desere, si fortè relinquere non vales actu: Si verò ex illis es, qui omnia pro Christo reliquerunt, paupertatem ama, vt fontem verissimarum opum, & nihil quod ipsa auerferet, habere sustineas. Vilis sit vestis, moderatus lectus, communis cibus, curta supellex, & omnia non luxui, non vanitati, sed puræ necessitati deseruiant, quæ etiam, si deseruierint, patientia sufferat, si adseruierint, non propriæ commoditatis desiderium, sed amor exequendæ diuinæ voluntatis admitrat. Hoc est enim quod monet Gregorius, ita scribens: Iusti nec oblata bona hinc pro magno suscipiunt, nec illata mala valde perterriti sunt, sed cum bonis presentibus vtuntur, ventura mala metuunt, & cum de malis presentibus gemunt, bonorum sequentium amore consolantur: sicque temporalia resouentur subsidio, sicut viator in stabulo vitur lecto; pausat, & recedere festinat, quiescit corpore, sed ad aliud tendit mente.] Qui ita temporalia accipit, mirum in modum proprium amorem in dies imminuit. Estque ex illis, qui Pauli præceptum implent: Hoc itaque dico fratres, tempus breue est. Reliquum est, vt qui habent uxores, tanquam non habentes sint] & postea: & qui vtuntur hoc mundo, tanquam non vtantur.] Ita quippe presentibus vtitur, vt tamen immodico eorum affectu non faderetur. Verè homo sapiens, qui ita necessaria accipit, vt cor suum illibatam in Dei sui habitationem obseruet. Nam ille prudentissimus est, inquit Hugo, qui sic scit transire in vsum vetere, vt tamen non noxi in eorum defectu mentem à sua stabilitate declinat.] Ita igitur temporalia accipias, vt affectui non adhareant: ita respicias, vt concessa simpliciter sumas, & si ei non offerantur, patienter sustineas.

Honores ac dignitates non quæras; oblatas, si potueris, prudenter fugias. Et quidem poteris: paucissimæ enim aut ferè nullæ sunt iam congregationes in Ecclesia, in quibus dignitates dignis uolentibus ingerantur, immò vltro se ad onus offerentibus, & postulantibus, & ambientibus conceduntur. Tu verò, qui proprium amorem impugnas, honores fuge, & te à dignitatibus subtrahere, in quibus hic hostis non contemendas vires resumit. Dignitas quippe non bene administrata, voluntatem propriam fouet, pro-

A prium iudicium obdurat, sui estimationem & aliorum contemptum generat, passiones interdum ab abnegatione dissoluit, quæ omnia velut stipula, & ligna igni proprii amoris iniecta, illum in suo ardore corroborant. Annon vis velocius & securius incedere, & quantum sine impedimento poteris, ad salutem animæ festinare? Sed crede mihi, quia dignitas, (nisi fortè sis alter Bernardus, aut alter Augustinus, vel Chrysostomus) tibi mille compedes, ne progrediaris, iniiciet, mille pericula suscitabit, mille impedimenta profectus spiritualis opponet. In statu humili constitutus, quotidie in multis cadis, & in multis à te cognitis, & in pluribus forsitan te absconditis, per culpam delinquis. Quid facies ad dignitatem & honorem sublimatus, in quo maiores sunt delinquendi occasiones, & difficilior aduersis innocentiam & virtutem bellum insurgit? Nisi fortè putas (quod stultum est) te in via lata & plana non esse à casu tutum, & in semita angusta, & scopulis plena, & hostibus cincta, te esse securum. Modò dum nihil es, & ipsa te deiectione conditionis cohibet, vix superbiam comprimis, vix à vindicta temperas, vix à luxu & superfluitate te contines, quid facies, cum aliquid eris, cum laudatoris, dico adulatores, te circumspicient, qui malè etiam gesta laudabunt, qui ad vitionem animabunt, qui aliorum superbiorum, qui præsumunt, exemplo ad fastum ac luxum accendent?

B Quid? quòd non sufficit in Prælatione bene viuere, nisi etiam aliorum vitas emendes, errata corrigas, & ita illis præficiaris, vt eisdem quoque proficias? At non est facile, eum, qui nunquam in spiritu proficit, pro desse aliis, & in imperfectionum salebra temperarentem, alios à suis delictis extrahere. In Ecclesiastico legis: Vir infcius non honorabitur, id est, dignus honore non habebitur. Si autem adeo infcius es, licet aliis sapiens videaris, vt te ipsum gubernare nescias, & ad veram virtutem adigere, quare te honore & Prælatione dignum iudicas? Bernardus loquens de cella vinaria, in quam sponsa se gloriatur introduccta, in quaque zelus feruentis charitatis reconditur, ait: Nec debet omnino præesse aliis, qui in eam necdum meruit introduci. Oportet prorsus hoc vino astueri, qui aliis præfideri, quemadmodum doctor gentium astuabat, quando dicebat:

C Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non vror? Alioqui improbè satis præesse affectas, quibus professe non curas: & quorum non zelus salutem, subiectionem nimis ambitiosè vendicas tibi.] Hæc ille dicit. Ego autem video te tuum, non Domini honorem; zelantem; tuis, non subditorum commodis inhiantem; proprio amore, & non charitate feruentem; quare cogito Prælationem tibi periculosam esse, ad quam non pro Dei gloria, sed ex desiderio ambitionis aspiras; sed de hoc alibi fusius loquemur. Satis nunc sit dicere ad proprium amorem profligandum oportere, affectu hunc honorum & dignitatum acquirendarum omnino deponere, vt ille, qui se despicit, ab aliis non honorari, nec extolli, sed despici velit, vt vera sit erga proprium contemptum affectio.

D Breuiter dico, nihil huiusmodi diligas: nec res aliquas huius mundi, nec personas, (vt propinquos & amicos) nimio amore complectaris, vt hoc erga alios amore compresso, etiam erga teipsum moderatus amor & Deo subiectus exiit. Alij quidem homines diligendi sunt, res etiam create in vsum assumenda; sed ita vsus in has & amor in illos feratur, vt moderatè, & propter Deum, non propter nos ipsos effereat. Cuius causam exponit Leo Papa in hunc modum scribens: Duo amores sunt, ex quibus omnes

prodeunt,

Gregor. 8.
mor. c. vlt.

1. Cor. 7.
29.
Ibid. n.
31.

Hugo lib.
4. de vni-
uersitatibus
ad finem.

21. mod.
22. ad
23. 18
24. 18

Ecclesi. 10.
28.

Bern. ser.
de cans.
23.

1. Cor. 11.
29.

1. Cor. 11.
29.

Leo ser. 5.
de seruicio
7. int. offi.

PAZ
omni

prodeunt voluntates, ita diuerse qualitatibus, sicut diuiduntur auctoribus. Rationabilis enim animus, qui sine amore esse non potest, aut Dei amator est aut mundi. In dilectione Dei nulla nimia, in dilectione autem mundi cuncta sunt noxia. Et ideo æternis bonis inseparabiliter inhærendum, temporalibus verò transeuntibus utendum est, ut peregrinantibus nobis & ad patriam redire properantibus, quicquid de prosperitatibus mundi huius occurrerit, viaticum sit itineris, non illecebra mansionis.] Sic Leo. Docetque nos, si volumus semper vita spirituali proficere, ita oportere in res terrenas amore ferri, ut mentem ab itinere non retardent, nec cursum perfectionis impediunt. Quod tunc fit, quando non tam ipsæ desiderantur, aut diliguntur, quam Deus in illis diligitur. Sed si res à Deo conditæ, à Deo ipso nos separant, & intellectum obsecrent, affectum illigent, & passiones cordis perturbent, quis non videat eas esse reiiciendas, quousque discant, aut nos in earum usu & amore discamus, Deum amare, & non instrumentis ad amandum datis in amore datotis inpelescere? Et ego si exaltatus fuero à terra, dixit Dominus, omnia traham ad me ipsum.] Quæ vox secundum Bernardum, omnibus iustis conuenit, qui omnem profectum comparabunt, omnes hostes prosterent, omnia dona consequentur si se ab amore terrenorum expediant. Si autem amor sæculi dominetur in nobis, amor etiam nostri ipsorum dominabitur, qui illo crescente succrescit: à quo victi nunquam valebimus caput atollere, ut ad medium montis, id est, ad aliquem profectum mediocrem veniamus.

Ita piæ occupationes assumas, & erga exercitationes spirituales afficiaris, ut tamen spiritum liberatis, ad eas immutandas, aut ad tempus intermitendas, aut cum expedierit, penitus omittendas, non deseras. Nam quæ pro charitatis augmento sumuntur, charitati seruire debent, non illi, nec in minimis imperare. Tunc verò pia opera, charitati imperant, cum Deo aut obedientiâ aliud iubente, quod cum illis non potest compari, perseverant. Cognosces autem ad illas proprio amore te duci, si in illis exercendis sis agilis, quæ tibi præcepta non sunt, & assuetudine dulcetunt: in tebus tamen ab obedientia iniunctis, aut Deo magis acceptis, tardus & difficilis inueniatis. Saluator quidem noster, ut rationem bene operandi nos edoceret, aliter in sua conuersatione se habuit. Nam opera (ut ita dicam) naturæ consona, quæ scilicet nullam ei molestiam ingerebant, qualia sunt prædicatio & miraculorû patratio, communi modo edidit, id est, nulla ardentioris desiderij significatione patranda suscepit, at ad passionem & crucem sibi molestissimam, & penitus tenebrim humanitati contrariam, ardentissimo desiderio & celeri gradu properauit. De quo scribit Marcus: Quia præcedebat illos Iesus, nempe discipulos, ascendens Ierosolymam, & illi stupebant, & sequentes timebant.] Vide hic charitatis in Christo, & proprii amoris in discipulis expressam imaginem, ille ad passionem sibi quidem acerbissimam, sed patri gratissimam, nobisque summè necessariam properat, & celeri passu discipulos robustiores præcedit, ut charitatis ardorem, & in patiendõ exultationem ostenderet. Vnde Theophylactus: Insuper hoc, quòd omnes præcedit, & præuenit in via, ostendit, quòd ad passionem accurrat, & non fugiat mortem propter nostram salutem.] At discipuli stupent, & timebunt, & vix præeuntem sequuntur, quia, ut ait Beda, timebant pati, & occidi. Nos ergo non discipulos in hoc, sed Dominum ipsum imitemur, & nostra qui-

Ioan. 12.
32.
Bern. ser.
21. in
Caus.

Marc. 10.
32.

Theophyl.
ibid.

Beda ibi.

dem bona, quæ sponte suscipimus, liberâ mente tractemus, sed maiora bona, quæ nobis præcipiuntur, & licet nobis sint molesta, utiliora tamen Deoque gratiora inueniuntur, ardentiori voluntate & maiori cura faciamus. Enimvero qui contrâ faciunt, ab Henrico Susone, viro rerum spiritualium peritissimo, hac sententia notantur: Nimis, proh dolor, hodie ex-cæcati sunt homines, & multa facere volunt, varia quoque instituunt, ac moluntur, perinde quasi Deum ipsum nutrire velint: & hæc omnia non nisi ex seipsis, ex propria voluntate, cum vana sui complacentia, ex proprio sensu ac iudicio, & suapte natura. Sed hæc perfectiora non sunt, nec tam nostris conatibus, quam nostri resignatione, mortificatione, perditione, abnegatione ad perfectionem peruenimus.] Omnia itaque propter Deum agenda, aut omittenda sunt, ut ubi diuina voluntas magis eluxerit, ibi nostra voluntas, sedula operatrix assistat.

Omni tandem amaritudinem tristitiæ, inuidiæ, impatientiæ, & scrupulositatis cohibe, & cor tranquillum, & quantum ista mortalis vita suffert, imperturbatum habe, nec aduersis successibus frangi aut opprimi sinas. Amaritudo namque ex proprio amore orta, &, ex eo quòd non fit nostra voluntas, aucta, ipsi proprio amori vires adiciit, ut nunquam mens à nexibus eius se extricet. Quare suauitas Dei intima mentis edulcans, & quæ aduersa acciderint, æquanimiter ferens, & non propria commoda, sed beneplacitum diuinum exquirens, ab hoc amore robur adimit, & hominem à proprio amore, quo inficitur, in Dei amorem, quo mundatur, paulatim transfert.

Ufus mortificationis proprii amoris.

Hæc ergo, ut omnia, quæ dicta sunt, breuiter colligantur, ad vincendum proprium amorem plurimum valent.

I. In adeptione cuiuscumque boni, sed præcipue in victoria amoris tui, ita de teipso diffidas, ut tamen Deum ad vincendum tibi certissime affuturum esse confidas.

II. Ora illum assidue, ardentem, & confidentem, ut te à tuo proprio amore expediat, & suo diuino amori ex toto submittat.

III. Ignem charitatis iteratis affectibus magis ac magis accende, qui ignem priuati amoris & terrenarum cupiditatum extinguat.

IV. Quicquid egeris, quicquid omiseris, non ob tuam vilitatem aut commoditatem, sed ad diuinam voluntatem explendam per intentionis rectitudinem semper agas, vel omittas.

V. Si vis non te malè diligere, odio sancto teipsum prosequere, quo tibi sensibilia bona adimas, ut inuisibilia & cælestia conquiras.

VI. Assuesce teipsum agnoscere, non supra alios, sed infra omnes, aut certe vnum ex aliis cogitare, & nihil singulare te habere præsumas.

VII. Ne singularem amorem, timorem, aut reuerentiam alicuius erga te exigas, sed, ceu alij, tractari concupiscas.

VIII. Contemptum confusionemve, qua (si humilis es) te dignissimum reputabis quantum poteris, non fugias.

IX. Defectus naturales, quibus culpa non subest, patienter, immò & libenter sustine, nec de illis apud homines erubescas.

X. Culpas tuas, quæ offensionem in auribus audientium non generent, apud fratres, humilitatis gratiâ, reuelato.

XI. Hominibus placere aut displicere, pro nihilo ducito.

XII. Corpus castigato, sensus cohibeto, & passionibus, ut postea dicemus, acriter imperato.

XIII. Affectum erga honores, erga res, quibus vteris, erga propinquos & amicos, & erga omnem rem creatam, si immoderatus sit, & non propter Deum acceptus, animosè comprimito.

XIV. Occupationes pias & bonas, non sine spiritus libertate suscipito.

XV. Cor omni amaritudine liberum, & spiritus caelestis suavitate repletum, in aduersis successibus habere curato.

Ex hisque omnibus videbis, amoris proprii abnegationem quacumque immortificatione impedi, & quacumque nostri mortificatione iuuari.

De mortificatione propriae voluntatis.

CAPVT VII.

BELLO iam aduersus proprium amorem exposito, sequitur ut de propriae voluntatis impugnatione tractemus, quae proprio amori ita adheret, ut nunquam ab illo tanquam ab indiuisibili socio se permittat separari: necesseque sit utrumque hoc bellum simul inire, ne labor assumptus capito priuetur effectu. Voluntas autem propria dicitur, quae ita nostra est, ut in eo, quod volumus, non sit Deo proximiisque communis. Ut si ego velim dormire, aut vigilare, quo tempore non est secundum diuinam voluntatem, quod vigilem, & ordinis instituta, iussiones Praelatorum, & consensus fratrum, tunc vigilandum esse non censent, id dicitur fieri ex propria voluntate. Ita quidem propria voluntas exposita est à Bernardo, cuius haec sunt verba:

Voluntatem dico propriam, quae non est communis cum Deo & hominibus, sed nostra tantum: quando, quod volumus, non ad honorem Dei, non ad utilitatem fratrum, sed propter nosmetipsos facimus, non intendentes placere Deo, & prodesse fratribus, sed satisfacere propriis motibus animorum. Et Anselmus in idem conspirat, licet aliis verbis sit usus. Propria voluntas est, inquit, quae Dei voluntatem sibi aduocatum habere non potest: ut si quaeratur, cur hoc aut illud velit, respondere veraciter non valet, quia & Deus vult, ut hoc velit. Sic illi. Ut autem exquisitior habeatur propriae voluntatis notitia, obseruandum est, eam aliquando reperiri in substantia eius, quod volumus, aliquando verò solum in his, quae insunt rei, quam peroptamus. Si enim velis in die ieiunij manducare, acceptio tibi ex propria voluntate est, quia nec Deus nec Ecclesia volunt, ut illo die, more aliorum dierum, comedas, sed vetitis tibi abstineas. At si velis orare, non tamen tempore aut modo, quo est oratio fundenda, res quidem volita, nempe oratio, non ex propria voluntate est; quam Deus vult à te fundi; sed modus ac orandi ratio est ex propria voluntate, quia Deus non vult, ut distractus & tepidus ores, aut in tempus importunum praestantissimam occupationem reicias.

Si aggredieremur omnes causas abnegandae propriae voluntatis exponere, prolixum satis cuderemus tractatum, & magnum tedium ingeneremus lectori. Aliquas ergo scribendas eligamus, quae serio considerate huius abnegationis necessitate satis efficaciter persuadent. Ac primò, quid duo patres de propria voluntate dicant, au diamus; tanta enim eius ingemnant probra, ut vel hoc solo esset omnimodis detestanda.

A standi. Dicitur Laurenti Iustiniæ, Patriarcha Beatiſſime, & magister rerum spiritualium clarissime, de propria voluntate quid sentias. Grauiſſimum, inquit, à se onus reicit, qui suam repulit voluntatem. Propria voluntas Deo semper inimicatur. Dominari toto posse conatur; rationis iudicium extorquet, suo faciens arbitrio militare. Non maioribus acquiescit, non reueretur, non obtemperat, nulli subesse potest: nec commoditate ſectitur, nec minis humiliatur, semper procax est, estranata in locutione, in composita in moribus, inordinata in affectionibus, ignara sui, & à proximi dilectione aliena. O malum detestabile, ò antiqua nequitia, quantum prauales! Quantum dominaris! Per te Angelorum ruina facta est, & caelorum agmina minorata: per te deliciarum paradisus homine orbatus est, & humanum genus innumeris cladibus ſauciatum. Te ſuadete corruit Adam, & innocentiae stola nudatus est. A te dominandi ambitio & à Deo apostatandi ſumpſere principium. Tu cognatorum amorem ſcindis, & coniugum diuortia facis. Tu amicitiarum iura violas, & domesticorum vota diſſoluis. Tu cunctum perturbas orbem, & plurimis repleſ flagitiis. Tu bellorum diſcordias generas. Tu pacem fugas, & odiorum venena diſſeminas. Tu infernum ditas, & gehennalibus flammis fomentum ſubminiſtras. In caelo prauauiſti, & in hoc ſaeculo p̄nciparis. Et tu Bernarde de propria voluntate quid cogitas? Porro, inquit, voluntas propria quo furore Dominum maiestatis impugnet, audiant, & timeant ſerui propriae voluntatis. Primò namque ſeipſam ſubſtrahit, & ſubiicit eius dominari, cui, tanquam auctori, ſeruire iure debuerat, dum efficitur ſua. Sed nunquid contenta erit hac iniuria? Addit adhuc, & quod in ſe eſt, omnia quoque, quae Dei ſunt, tollit, & diripit. Quem enim modum ſibi ponit humana cupiditas? Nonne qui per uſuram acquirit pecuniam modicam, ſimiliter mundum conatur vniverſum lucrari, ſi non deeſſet poſſibilitas, ſi ſuppeteret voluntati facultas? Dico fiducialiter, nemini, qui ſit in propria voluntate, poſſet vniverſus mundus ſufficere. Sed vitanam vel rebus iſtis eſſet contenta, ne in ipſum (horribile dictu) deſeuiſſet auctorem. Nunc autem & ipſum (quantum in ipſa eſt) Deum perimit voluntas propria. Omnino enim veller, Deum peccata ſua aut vindicare non poſſe, aut nolle, aut ea neſcire. Vult ergo eum non eſſe Deum, quae quantum in ipſa eſt, vult eum, aut impotentem, aut iniuſtum eſſe, aut inſipientem. Crudelis planè & omnino execranda malicia, quae Dei potentiam, iuſtitiã, ſapientiam petere deſiderat. Haec eſt crudelis beſtia, fera peſſima, rapaciſſima lupa, & læna ſeuiſſima. Haec eſt immundiſſima lepra animi, propter quam in Iordane mergi oporteat, & imitari eum, qui non venit facere voluntatem ſuam. Vnde & in paſſione: Non mea, inquit, voluntas, ſed tua fiat. Haec tenus Bernardus. Iſta certè ſatis ſufficerent ad propriam in omnibus deponendam voluntatem, cuius iugum importabile, cuius fructus, omne flagitium, cuius opus, inferni repletio, cuius conatus, aduersus Deum, bellum, & defectio iudicata ſunt. Sed nos pauca quaedam ex aliis patribus adiciemus, quae claris exposita, huius eximij mali damnum ostendant.

E Duae nobis vitae contingunt, satis natura diſtita actionibusque contrariae. Altera, qua in nobis ipſis, in regione ſcilicet ſteriliſſima, & obſcuriſſima viuimus: altera, qua in Deo, in cumulo nepe omnium bonorum, habitamus. Iſta vita ex communi, Deo & nobis, voluntate oritur, qua quod ipſe vult, volumus,

Laurent. Iuſt. de diſ. ſcriptis. moral. c. 7.

Bern. ſer. 3. de reſurrect.

Bern. ſer. 3. de Reſurrect.

Anſel. li. de ſimilit. c. 6.